

راهنمای ریسک‌های کشوری

چگونگی شناسایی، مدیریت
و کاهش ریسک‌های تجارت خارجی

نویسنده:

مینا تاکسوز

مترجمان:

حسام‌الدین عباس‌حلاج

سید حمیدرضا عظیمی

The
Economist

سرشناسه: تاکسوز، مینا Toksöz, Mina
 عنوان و نام پدیدآور: راهنمای ریسک کشوری: چگونگی شناسایی، مدیریت و کاهش ریسک‌های تجارت خارجی / نویسنده مینا تاکسوز؛ مترجم حسام‌الدین عباس‌حلاج، سیدحمیدرضا عظیمی؛ آیه سفارش: اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی استان تهران؛ ویراستار سعید ارکان‌زاده‌یزدی.
 مشخصات نشر: تهران: امین‌الضرب، ۱۳۹۷.
 مشخصات ظاهری: ۳۷۴ ص: مصور، جدول، نمودار، ۵/۱۴×۵/۲۱ س.م.
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۵۴۷۷-۲-۴
 وضعیت فهرست نویسی: فیا
 یادداشت: عنوان اصلی: Guide to country risk : how to identify, manage and mitigate the risks of doing business across borders, First edition., 2014
 عنوان دیگر: چگونگی شناسایی، مدیریت و کاهش ریسک‌های تجارت خارجی.
 موضوع: سرمایه‌گذاری خارجی
 موضوع: Investments, Foreign
 موضوع: سرمایه‌گذاری خارجی -- خطر سنجی
 موضوع: Country risk
 موضوع: مدیریت سبد سرمایه‌گذاری
 موضوع: Portfolio management
 موضوع: مالی بین‌المللی
 موضوع: International finance
 موضوع: سرمایه‌گذاری خارجی -- خطر سنجی -- نمونه پژوهی
 موضوع: Country risk -- Case studies
 موضوع: سرمایه‌گذاری خارجی -- نمونه پژوهی
 موضوع: Investments, Foreign -- Case studies
 موضوع: نمونه پژوهی
 موضوع: International business enterprise case studies
 شناسه افزوده: عباس‌حسام‌الدین، ۱۳۴۰ - مترجم
 شناسه افزوده: عظیمی، سیدمهر، ۱۳۲۲ - مترجم
 شناسه افزوده: اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
 رده بندی کنگره: ۳۳۲/۶۷۳
 رده بندی دیویی: ۳۳۲/۶۷۳
 شماره کتابشناسی ملی: ۵۵۷۸۷۲۶

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن، کشاورزی تهران
 TEHRAN CHAMBER OF COMMERCE,
 INDUSTRIES, MINES AND AGRICULTURE

راهنمای ریسک کشوری (چگونگی شناسایی، مدیریت و کاهش ریسک‌های تجارت خارجی)

نویسنده: مینا تاکسوز، انتشارات: اکونومیست

مترجم: حسام‌الدین عباس‌حلاج، سیدحمیدرضا عظیمی

شورای سیاست‌گذاری: مصطفی درویشی، بهراد مهرجو

ویراستار: سعید ارکان‌زاده‌یزدی

گرافیک و طراحی: آتلیه آینده‌نگر / رضا دولت‌زاده

چاپ اول: بهار ۱۳۹۸

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: آرمانسا

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۵۴۷۷-۲-۴

انتشارات امین‌الضرب:

تهران، میدان شهدا، خیابان مجاهدین اسلام، کوچه بهنام، تقاطع ولیعصر، شماره ۲۲

پخش و فروش: ۰۹۱۲۳۹۰۳۴۲۸ - ۷۷۵۳۱۴۱۰

فهرست

پیشگفتار

۲۰ چگونه از غافلگیری رهایی یابیم | مسعود خوانساری

۲۲ پیشگفتار ترجمان

۲۵ ۱. ریسک کشوری چیست؟

۲۷ ۷ مصادف شدن زلزله در لرزه ریسک با دوران روشنگری

۳۰ از علم تنوری احتمالات تا مدیریت ریسک

۳۱ ظهور گردش سبدهای ارزی بین‌المللی

۳۳ اصل حاکمیت ملی

۳۶ شرکت‌های چندملیتی، مصادره و ریسک‌ها

۳۷ ابزارهای مالی جدید

۳۹ رونق و رکودهای اخیر

۴۲ درس‌هایی از بحران مالی ۲۰۰۸-۲۰۰۹

۴۴ درباره‌ی این کتاب

۵۰ ۲. تعاریف ریسک کشوری

۵۱ اجزای ریسک کشوری

۵۲ ریسک حکومتی

۵۳ ریسک‌های انتقالی و تبدیل‌پذیری

۵۳ ریسک‌های عملیاتی یا قضایی

۵۴ نتیجه: آسیب‌پذیری‌های ریسک کشوری

۵۶ ریسک‌های سیاسی و جغرافیایی-سیاسی

۵۷ ریسک‌های اقتصادی

۵۷ مشکلات تعریف ریسک کشوری

۶۰ سه پرسش متداول

۳. علل ریسک کشوری در سطح جهانی: وام‌دهی بیش از حد

۶۲	امواج جهانی صادرات سرمایه و ریسک وام‌دهی بیش از حد
۶۳	دوره‌های گذار: ظهور ریسک‌های جغرافیایی-سیاسی
۶۶	بحران‌های مالی: در گذشته و حال حاضر
۶۸	ریسک‌های سرایت، سرریزها و کانال‌های انتقال
۷۳	مکانیسم‌های انتقال مالی و ریسک‌پذیری بین‌المللی
۷۵	مکان: سهم از مال تجارت
۷۷	سرایت سیاسی
۷۷	اقتصاد واقعی، چرخه‌ها، جمعیت‌شناسی: دیدگاه بلندمدت
۷۸	چرخه‌های تجاری
۷۹	رونق‌های سرمایه‌گذاری
۸۳	رونق‌های مسکن
۸۳	روندهای جمعیتی
۸۴	نتیجه‌گیری و نشانگرهای ریسک کشوری
۸۵	ترکیه: بحران‌های اقتصادی جهانی و اقتصادی
۸۷	

۴. بحران‌های پرداخت: آسیب‌پذیری‌های کشوری

۹۱	یادگیری از بحران‌های مختلف
۹۱	اواخر قرن نوزدهم
۹۲	دوره بین‌دوجنگ و دوره بعد از جنگ جهانی دوم: میانی و شکن‌گیری
۹۲	دهه ۱۹۸۰ و دهه ۱۹۹۰: رژیم‌های ارز در کانون توجه
۹۴	جریان‌های سرمایه به عنوان عوامل بروز بحران
۹۵	مکزیک سال ۱۹۹۴: بحران پیش‌بینی نشده در کشوری با عملکرد ممتاز
۹۶	ریسک حکومتی در اقتصادهای توسعه‌یافته پس از بحران سال ۲۰۰۸
۹۷	اهمیت عوامل خارجی
۹۹	عدم تعادل اقتصاد کلان
۱۰۱	عدم تعادل در پس‌انداز
۱۰۳	

۱۰۵	بازارهای تضعیف شده و نوظهور: تکرار دوباره بحران سال ۱۹۹۴؟
۱۰۷	هنوز به پایان نرسیده است
۱۰۷	عدم تعادل در پرداخت‌های خارجی
۱۱۰	نقاط آسیب‌پذیر ساختار تجارت
۱۱۱	شورای همکاری خلیج فارس: آسیب‌پذیری‌های متعدد
۱۱۳	بخش مالی در خط مقدم
۱۱۴	ساختار جریان‌های سرمایه، بدهی و نقدینگی

۵. بحران‌های پرداخت: علل درون‌کشوری

۱۱۸	علل داخلی در ریسک کشوری
۱۱۹	اقتصادهای پیشرفته
۱۲۰	اقتصادهای در حال توسعه
۱۲۲	مصر: بحران‌های مالی و بدهی، زیربنای سیاسی
۱۲۴	اقتصادهای مبتنی بر منابع
۱۲۶	بازارهای خط مقدم، کشورهای ناتوان در پرداخت ارزی و کشورهای با وضعیت شکننده
۱۳۰	اقتصادهای جزیره‌ای کوچک و مراکز مالی ساحلی
۱۳۱	ریسک‌های بخش مالی
۱۳۲	کوچک/ فاقد شفافیت
۱۳۳	دولتی/ ناکارآمد
۱۳۳	چین: ریسک‌های بخش مالی
۱۳۵	اندازه متوسط/ آسیب‌پذیری‌های بالا
۱۳۷	توسعه یافته/ پیچیده
۱۳۹	ریسک‌های سیاست اقتصادی
۱۴۰	حمایت از تولید داخلی
۱۴۱	ملی کردن منابع
۱۴۲	نقض سیاست دولت و ریسک نظارتی
۱۴۲	آرژانتین: نقاط قوت بنیادی، نقاط ضعف سیاستی
۱۴۳	سیاست‌های انیساطی پیش از انتخابات و کوتاه‌مدت بودن
۱۴۷	عدم هم‌راستایی سیاست با شرایط جهانی / منطقه‌ای
۱۴۹	

۶. ریسک‌های سیاسی و جغرافیایی-سیاسی

- ۱۵۰ ریسک جغرافیایی-سیاسی و تعارض نظامی
- ۱۵۱ سرافرازی قدرت‌ها، فروپاشی امپراتوری‌ها
- ۱۵۱ کره شمالی: مجهولات معلوم
- ۱۵۲ ریسک سیاسی در کشورهای استراتژیک
- ۱۵۵ جنگ‌ها و ریسک‌های نکول
- ۱۵۶ اودان: سناریوی بدترین وضعیت به سناریوی وضعیت مبنا تبدیل می‌شود
- ۱۵۷ پیام روندهای اجتماعی و سیاسی
- ۱۶۱ پیش‌بینی طبقه متوسط در کشورهای در حال توسعه
- ۱۶۱ اعتراضات علیه متوسل، نوظهور و افزایش نااطمینانی‌های سیاسی
- ۱۶۴ ریسک چارترهای ملی
- ۱۶۶ ریسک سیاسی نهادها
- ۱۶۶ ریسک سیاسی در کشورهای دارای نهادهای سیاسی تکامل‌یافته
- ۱۶۹ نهادهای عقب‌مانده در توسعه اجتماعی و اقتصادی
- ۱۷۰ مذاکرات مدرن‌سازی روسیه: شواهدی از تنوع بخشی و اصلاحات نهادی
- ۱۷۴ ریسک‌های نهادی و بخش‌های دولت
- ۱۷۶ اجتناب از قضاوت‌های ضمنی بر مبنای ارزش‌های شخصی در تحلیل ریسک سیاسی

۷. شناسایی ریسک‌های کشوری در سطح معامرت

- ۱۷۸ ریسک‌های انتقالی و تبدیل‌پذیری
- ۱۸۰ ریسک‌های نرخ ارز، نرخ بهره و تمدید قرارداد
- ۱۸۱ نوسان اقتصاد کلان
- ۱۸۳ شرکت نسته به اشتباهاتش در فشار توسعه هند اعتراف می‌کند
- ۱۸۴ عدم قطعیت‌های مقرراتی و سیاسی
- ۱۸۵ ضربه ثابت نگه داشتن قیمت دولتی خدمات عمومی در روسیه به تولید ناخالص داخلی
- ۱۸۸ ریسک‌های مختص بخش‌ها
- ۱۹۰ ریسک‌های قضایی
- مخاطرات استخراج معدن نوار مرزی؛ شرکت‌هایی که به ذخایر زغال‌سنگ موزامبیک هجوم آوردند با مشکلات لجستیکی عمده‌ای مواجهند
- ۱۹۲ فساد
- ۱۹۳

۱۹۵	ریسک‌های سیاسی
۱۹۵	برنامه‌های شرکت رورلک برای تعقیب قانونی بولیوی
۱۹۶	سلب مالکیت و ملی‌سازی
۱۹۸	تغییر قرارداد
۲۰۰	بانکیا ۸۰۰ مدیر خارجی را برکنار می‌کند
۲۰۱	نتیجه‌گیری

۸. مدل و رتبه‌بندی‌های ریسک کشوری

۲۰۴	روش‌های ارزیابی ریسک کشوری
۲۰۵	رویکرد کیفی و قضایی کارشناسی
۲۰۵	روش‌های کمی کمی بستجوی نظریه‌ای در ارتباط با ریسک کشوری
۲۰۸	رویکردی متوسط: بخش ریسک کشوری بطور نسبی
۲۰۹	شاخص‌های ریسک کشوری
۲۰۹	ترازنامه حکومتی تا شاخص‌های توسعه
۲۱۰	مدل‌های بحران ارزی تا تعادل‌های چندگانه
۲۱۱	مدل‌های وقفه ناگهانی و عوامل فشار
۲۱۳	شاخص‌های چرخه‌ای
۲۱۴	ساختار مدل رتبه‌بندی
۲۱۵	۱. عوامل فشار موثر بر شاخص‌های وام‌دهی بیش از حد و پرت‌های
۲۱۵	۲. آسیب‌پذیری‌های خارجی
۲۱۵	۳. دلایل اساسی استقراض
۲۱۶	روش مدل‌سازی
۲۱۷	ارتباط و اهمیت یک شاخص
۲۱۸	یک شاخص برای همه کشور مناسب نیست
۲۱۹	تعیین حدود آستانه
۲۲۰	سایر مسائل فنی
۲۲۰	تنوع
۲۲۰	سطح، تأخیر، خالص، ناخالص، لگاریتم یا نوسان
۲۲۱	شاخص‌های کیفی
۲۲۲	عوامل تعدیل

- ۲۲۲ افق زمانی، واکنشی بودن مدل، هم‌چرخه‌ای بودن
- ۲۲۴ قضاوت‌های ضمنی و باورهای غلط رایج
- ۲۲۶ بعد از این چه خواهد شد؟

۹. کاهش ریسک کشوری: سطح جهانی

- ۲۲۷ پیشگیری از بحران، بازتنظیم و ریسک‌های عدم یکپارچگی بین‌المللی
- ۲۲۸ نقش کاملی صندوق بین‌المللی پول: چندجانبه‌گرایی در مقابل ناحیه‌گرایی
- ۲۳۳ تجدید ساختار بدهی: تقسیم فشار داوطلبانه در مقابل بازارمحور
- ۲۳۸ یونان: بن‌بست ساختار بدهی تاریخی
- ۲۳۸ باشگاه پاریس
- ۲۳۹ کمیته‌های دانه‌ای قرضه و باشگاه لندن
- ۲۴۰ بازار داوطلب در مقابل دید قرارداد بدهی قانونی
- ۲۴۲ نتیجه‌گیری: به کدام تاکتیک؟
- ۲۴۳ نتیجه‌گیری: به کدام تاکتیک؟

۱۰. ادغام ریسک کشوری در ساختارهای مدیریتی

- ۲۴۶ مقررات‌گذاری و سازمان داخلی ریسک کشوری و امور مالی
- ۲۴۸ بازل ۱
- ۲۴۸ بازل ۲
- ۲۴۹ بازل ۳
- ۲۵۰ بازی ردوبدل کردن اشتباهات بر سر نظارت بر حدود خسارت حاکمیتی
- ۲۵۱ تنظیم‌گری موسسات رتبه‌بندی خارجی
- ۲۵۲ مدیریت ریسک کشوری در شرکت‌های چندملیتی
- ۲۵۴ ابزارها: ساختارهای سازمانی پایه برای مدیریت ریسک کشوری
- ۲۵۶ تعریف ریسک‌پذیری کشور
- ۲۵۷ حدود ریسک کشوری
- ۲۵۸ رتبه‌بندی حاکمیتی به عنوان حد بالا
- ۲۶۰ حدود سررسید
- ۲۶۲ فهرست تحت نظر
- ۲۶۳ موارد تعدی از حدود
- ۲۶۴ استقلال عملکرد ریسک کشوری
- ۲۶۴ استقلال عملکرد ریسک کشوری

۲۶۴	وظایف و مسئولیت‌ها
۲۶۵	تعارضات مدیریتی
۲۶۶	ریسک معامله‌گر در مقابل ریسک کشوری: ایسلند و مجارستان
۲۶۸	تأسیس سازمان مدیران ریسک کشوری
۲۷۰	چرا شما نمی‌توانید مدیریت ریسک کشوری را برون‌سپاری کنید

۱۱. کاهش ریسک کشوری در سطح معاملات: دفاع نهایی

۲۷۲	فرآیند
۲۷۳	کنترل ریسک های شهرت
۲۷۴	لحاظ کردن ریسک های آسیب‌پذیری های گسترده کشور
۲۷۵	بازگشت به کسب کار با اختارهای پیشنهادی
۲۷۶	توجه به سطح محدود خط عبیر شده برای کشور و بخش صنعتی
۲۷۶	تأیید یا رد
۲۷۷	راه‌های متداول کاهش ریسک کشوری
۲۷۹	ساختارهای تعبیه‌شده در معاملات برای کاهش ریسک‌ها
۲۷۹	حساب‌های پرداخت اصل و فرع فرامرزی
۲۷۹	تأمین سرمایه جریان آینده
۲۸۰	وثیقه و ضمانت‌ها
۲۸۱	ساختارهای دیگر
۲۸۲	خرید تأمین‌نامه: ابزارهای انتقال ریسک
۲۸۲	بیمه ریسک سیاسی
۲۸۸	تبادل‌های نکول اعتبار و مشتقات برای ممانعت از ریسک
۲۹۱	مشارکت چندجانبه
۲۹۳	طرح‌های کاهش ریسک عملیاتی برای سرمایه‌گذاران مستقیم
۲۹۴	ایمپلاتس و زی‌مپلاتس: کنار آمدن با ریسک‌های سیاسی
۲۹۶	نقاط قوت و ضعف برخی از اقدامات کاهش ریسک
۲۹۶	وام ۵ ساله به یک شرکت بورسی اکتشاف و تولید نفت انگلیسی در قزاقستان
	وام ۷ ساله به یک اپراتور فرودگاهی اسپانیایی برای فرودگاهی در مصر با تضمین‌نامه‌های اصلی شرکت اسپانیایی
۲۹۶	
۲۹۷	شرکت آسیایی تجهیزات ساختمانی فعال در چندین کشور آفریقایی

- ۲۹۷.....استهلاک وام ۷ ساله تثبیت شده برای تبادل شناور با شرکت استخراج معدن در بولیوی
- ۲۹۸.....ریسک‌های کشوری در تامین مالی زیرساخت: پروژه برق دابهول
- ۲۹۹.....بازگشت دابهول در اخبار
- ۲۹۹.....مشکلات برق هند
- ۳۰۰.....دابهول، زمین فوتبال سیاسی
- ۳۰۲.....کاهش ریسک‌های کشوری: روشن در افغانستان و واتانیا در فلسطین
- ۳۰۳.....شاخص‌های ریسک کشوری

۱۲ نتیجه‌گیری: چگونه از غافلگیری همیشگی رهایی یابیم

- ۳۰۷.....دیدنی تاریخی دانسته نشد
- ۳۰۸.....درگیر نش‌گان «این بار متفاوت است» نشوید
- ۳۰۹.....شکل جدید ریسک: سراسری و جغرافیایی-سیاسی را بشناسید
- ۳۱۰.....سعی کنید مقدار ریسک را تعین کنید، اما حدود مدل‌های اقتصادی و سیاسی را بدانید
- ۳۱۰.....عوامل محرک ریسک‌های سراسری: محرک‌های بالقوه فجایع طبیعی را شناسایی کنید
- ۳۱۱.....بدانید که بحران‌های پرداخته نکرده، ماهواره وجود دارند
- ۳۱۳.....کشورها می‌توانند از چرخه بدهی-بازنشود
- ۳۱۵.....سیاست‌ها می‌توانند در برابر شوک‌های جهانی بایستند
- ۳۱۶.....و... در مؤسسات مالی بین‌المللی
- ۳۱۷.....از الزامات مقرراتی پیروی کنید
- ۳۱۸.....ساختارهای سازمانی مدیریت ریسک را انعطاف‌پذیر نگه دارید
- ۳۱۸.....فرمول‌های ساده‌ای وجود ندارد

پیشگفتار

چگونه از غافلگیری رهایی یابیم

مسعود خوانساری

رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

مدیر مسئول ماهنامه آینده‌نگر

سال‌هاست که شاخص‌های سرمایه‌گذاری خارجی به عنوان عملکرد دولت‌ها در ایران مورد بررسی قرار می‌گیرد، درحالی‌که کمتر اشاره‌ای به مقوله ریسک کشوری می‌شود. در دهکده جهانی امروز که واژه جهان وطنی به عنوان یک واژه جدید به ادبیات دنیای اضافه شده است، سرمایه‌گذاری‌های برون‌مرزی بسیاری در حال شکل‌گیری است که در این میان سهم جمهوری اسلامی ایران بسیار اندک است. ریسک کشوری مفهومی متعلق به دوران پس از عصر استعمار بوده و در اقتصاد جهانی امروز بسیار پر اهمیت شده است. امروز یک چارچوب فلسفی و بین‌المللی و نیز ابزارهای اطلاعاتی شایسته‌ای برای تحلیل و مدیریت ریسک یک کسب و کار بین‌المللی وجود دارد. در سال‌های دور،

تاجران عرب و چین باستان که از اقیانوس هند عبور می‌کردند و نیز مهاجران انگلیسی و هلندی که بین جزایر اندونزی و اروپا در رفت و آمد بودند، با خطرات بزرگی در مقصد خود مواجه می‌شدند که در آن زمان، ابزار چندانی برای مقابله با آن در اختیار نداشتند، لیکن امروزه با حجم وسیعی از اطلاعات در دسترس، دستیابی به درک صحیح از ریسک موجود در تجارت و سرمایه‌گذاری بین‌المللی تسهیل شده است.

بر اساس آمار منتشر شده آنکتاد در سال ۲۰۱۷، حدود ۱۰۷۵۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری خارجی در دنیا انجام شده که رقم بسیار چشمگیری است. بی‌تردید، این سرمایه‌گذاری‌ها در همه سطوح تابع ریسک می‌باشد. در گذشته، کشور ایران در رتبه‌بندی ریسک سازمان همکاری‌ها و توسعه اقتصادی (OECD) در بهترین حالت، رتبه ۴ ریسک را به خود اختصاص داد و در بدترین شرایط نیز رتبه ۷ را احراز نموده است، حال آنکه در سال‌های اخیر این جایگاه به رتبه‌های ۵ و ۶ تغییر یافته است. ذکر این نکته، مایه لطف نیست که بهبود رتبه ریسک ایران از دیدگاه مالی معمولاً حدود ۱۰ درصد در کاهش هزینه‌های تامین سرمایه و از منظر جلب سرمایه‌گذاران خارجی و اساساً بهبود اعتبار کشور در محافل مالی و بین‌المللی بسیار موثر است. در واقع ریسک کشوری اتفاق ناخواسته‌ای است که ممکن است هنگام انجام تجارت خارجی روی دهد و آثاری جدی بر نرخ بازگشت سرمایه در کشور مورد بررسی خواهد گذاشت.

از این رو و ضروری است مدیران مالی در ابعاد کلان اقتصادی و فعالان حوزه تجارت و سرمایه‌گذاری برون‌مرزی با شیوه‌های تعیین و تبیین ریسک کشوری آشنایی کافی پیدا کنند. کتاب راهنمای ریسک کشوری که از کتاب‌های شاخص این حوزه در سال ۲۰۱۸ است، در دستور کار ترجمه اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران قرار گرفت و با نگاهی ویژه به شناخت دقیق ریسک کشوری، به منظور افزایش توانایی فعالان اقتصادی در جذب سرمایه‌گذاری خارجی در اختیار شما قرار گرفته است.

از نکات کلیدی که در کتاب «راهنمای ریسک کشوری» به آن

پرداخته شده است، مساله «ظهور گردش سبدهای دارایی بین‌المللی» است که در همان فصل اول به آن اشاره می‌شود؛ موضوعی که ضرورتاً در شناسایی ریسک کشورها باید مورد توجه سیاست‌گذاران اقتصاد کلان کشور قرار گیرد. به علاوه مطالعه دقیق بحران اقتصادی سال‌های ۲۰۰۸ و ۲۰۰۹ از منظر ریسک اقتصادی، می‌تواند در سال‌های پیش رو حاوی تجربیات ارزشمندی برای اقتصاد ما از جنبه ریسک‌شناسی باشد.

بحران‌های پرداخت که واژه آشنایی برای فعالان تجارت بین‌الملل در ایران است، در چهارمین فصل از کتاب مورد بررسی قرار گرفته و نقش آن در تبیین ریسک‌شناسی کشور تبیین شده است که این موضوع نیز با توجه به شرایط اقتصادی ایران دربرگیرنده نکات ویژه‌ای است.

این کتاب ضمن ارائه دیدگاه‌های تئوریک در حوزه ریسک‌شناسی، چندین مطالعه موردی را پیرامون همین موضوع در اختیار خواننده قرار می‌دهد تا بتواند در کنار انتقال مفاهیم، رویکردی کاربردی جهت مدیریت ریسک در کسب و کار در اختیار داشته باشد.

نهایتاً لازم به ذکر است که هیچ‌فره‌وار ساده‌ای برای مدیریت ریسک کشور وجود ندارد. ریسک‌شناسی بسته به عوامل متنوعی از جمله نوع سرمایه‌گذاری، امنیت سرمایه‌گذاری و وجود مقررات قانونی لازم، شرایط سیاسی-جغرافیایی-اقتصادی کشورهای هدف متفاوت است. لذا باید با رویکردی تاریخی و گذشته‌نگر، ضمن شناسایی عوامل بالقوه و بالفعل محرک ریسک‌های سیاسی، زمینه کاهش و حذف ریسک‌های عناصر غافلگیرکننده در حوزه ریسک‌شناسی را فراهم آورد.

امید است با بهبود فضای کسب و کار داخلی و کاهش رتبه ریسک ایران، در کنار ارتقای توانمندی تجارت بین‌المللی فعالان اقتصادی کشور، شاهد سهم بیشتر جمهوری اسلامی ایران از سرمایه‌گذاری خارجی جهان در سال‌های پیش رو باشیم.